

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

05 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Constantin Alerguș, Nadejda Toma, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2014 și de avocatul Burlacu Silviu în numele inculpatului Cernat Andrei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 iulie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Cernat Andrei Valeri, născut la 23 octombrie 1983, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. N. Costin 65/2, ap. 134,

Roșca Dumitru Pavel, născut la 16 martie 1989, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Ion Creanga 76, ap. 66

și

Blișciac Igor Mihail, născut la 06 august 1988, originar din sat. Buțeni, r-nul Hîncești și domiciliat în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 61/2, ap. 40.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 18.05.2012 – 21.07.2014 (prima instanță);

2. 05.09.2014 – 04.12.2014 (instanța de apel);

3. 04.03.2015 – 05.05.2015 (instanța de recurs ordinar).

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 iulie 2014, au fost condamnați:

- Cernat Andrei în baza art. 309/1 alin. (3) lit. c) Cod penal (redacția veche) la 6 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de drept și MAI pe un termen de 5 ani;

- Roșca Dumitru și Blișciac Igor în baza art. 309/1 alin. (3) lit. c) Cod penal (redacția veche) la 5 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de drept și MAI pe un termen de 5 ani, pentru fiecare.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Mitrofanov Vitalie în partea încasării prejudiciului moral a fost admisă integral și s-a încasat în mod solidar de la Cernat Andrei, Roșca Dumitru și Blișciac Igor în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral în sumă de 5000 lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Cernat Andrei exercitând în temeiul extrasului din ordinul nr. 14 EF din 20.02.2006 a Ministrului MAI al Republicii Moldova, funcția de polițist al Regimentului Patrulă și Santinelă „Scut” al CGP mun. Chișinău, fiind conform art. 123 alin. (1) Cod penal, persoană cu funcție de răspundere, investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorităților publice, la 12 aprilie 2011, în jurul orei 03:00, fiind implicat în serviciul de menținere a ordinii publice cu echipajul de poliție „902” constituit din auto-patrula „Mercur 1187”, împreună cu polițistul RPS „Scut” a CGP mun. Chișinău, Roșca Dumitru și polițistul operativ al BPDS „Fulger”, Blișciac Igor, l-au stopat pe Mitrofanov Vitalie, care mergea pe str. Alba Iulia 175, mun. Chișinău și care avea la sine o bicicletă de tip sport, o cameră video staționară, cablu din aramă și unelte de bucătărie, pe care le-a găsit lângă o gunoiște, după care, având intenția provocării unei dureri și suferințe puternice fizice și psihice, cu scopul de a obține informații și mărturisiri de la ultimul, contrar prevederilor art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, conform căreia nimeni nu poate fi supus torturii, pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante, având intenția de a savârși acte care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, contrar prevederilor art. 4 a Legii Republicii Moldova „Cu privire la poliție” nr. 416-XII din 18.12.1990, care prevede că poliția nu intervine în drepturile și libertățile cetățenilor de cât în cazul în care nu-și poate exercita atribuțiile, ale art. 15 din aceeași lege și ale capitolului II, art. 2 din Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova „Cu privire la aprobarea mijloacelor speciale și a regulilor de aplicare a acestora de către colaboratorii organelor de interne și militarii trupelor de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne” nr. 1275-XII din 15.02.93, care reglementează că colaboratorii de poliție ce aplică forța fizică, inclusiv procedeele speciale de luptă, pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrângerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin, adresându-se cu cuvinte necenzurate în adresa lui, fără careva motive și temeiuri legale, i-a aplicat lui Vitalie Mitrofanov, multiple lovituri cu mâinile și picioarele în regiunea capului, abdomenului, pieptului și a picioarelor, fiind impus să recunoască că a sustras bunurile vizate.

Continuându-și acțiunile sale criminale, Cernat Andrei împreună cu Roșca Dumitru și Blișciac Igor, l-au urcat forțat pe V. Mitrofanov în auto-patrula „Mercur 1187”, unde în timpul transportării la CPs Buiucani, mun. Chișinău, cât și în incinta CPs Buiucani, mun. Chișinău situat pe str. Calea Ieșilor 12, mun. Chișinău în biroul de documentare, a fost din nou lovit de multiple ori cu mâinile și picioarele în diferite regiuni ale corpului, cu scopul de a primi informații și mărturisiri privind savârșirea sustragerii, astfel cauzându-i părții vătămate V. Mitrofanov dureri și suferințe puternice fizice și psihice.

În urma acestor acțiuni, lui Vitalie Mitrofanov i-au fost provocate, conform concluziei raportului de expertiză medico-legală nr. 3197/D din 07.12.2011, echimoze pe ambele fese, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent - dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate și se califică ca vătămări neînsemnate.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Burlacu Silviu în numele inculpaților, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Ig. Blișciac, D. Roșca și A. Cernat.

În motivarea apelului a invocat următoarele:

- instanța la baza sentinței a pus probele acuzării, fără a se expuse asupra celor prezentate de către apărare;

- instanța a examinat cauza unilateral, bîzîndu-se pe probele prezentate de acuzare, apreciind critic declarațiile inculpaților, calificîndu-le ca fiind niște declarații date întru eschivarea de la răspunderea penală pentru faptele savîrșite;

- instanța nu s-a expus asupra verificării declarațiilor martorilor Lupan Dumitru, care este fratele părții vătămate și Prodan Rubina, care este cumnata lui V. Mitrofanov;

- instanța nu s-a expus asupra divergențelor din declarațiile depuse în instanța de judecată între probele prezentate de către partea acuzării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2014, pronunțată integral la 22 ianuarie 2015, apelul avocatului în numele inculpatului Cernat Andrei a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței în privința acestuia și admis apelul în numele inculpaților Roșca Dumitru și Blișciac Igor, casată sentința în privința lor, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, prin care Roșca Dumitru și Blișciac Igor au fost achitați de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 309/1 alin. (3) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost savîrșită de inculpați.

4.1. Instanța a conchis că, prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept, just a calificat acțiunile inculpatului Cernat Andrei în baza art. 309/1 alin. (3) lit. c) Cod penal, probele au fost verificate conform art. 101 Cod de procedură penală și vinovăția acestuia a fost dovedită prin declarațiile părții vătămate, ale martorilor, cît și prin probe scrise, însă, prima instanță greșit a reținut că inculpații Roșca Dumitru și Blișciac Igor sunt vinovați de comiterea infracțiunii imputate, fapt ce a dus la condamnarea ilegală și neîntemeiată a lor.

Totodată, instanța a stabilit că probele administrate la dosar combat declarațiile inculpatului A. Cernat privind nevinovăția lui, această metodă fiind aleasă întru evitarea răspunderii penale.

La individualizarea pedepsei, instanța de apel a menționat că, de către instanța de fond s-a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, astfel stabilindu-i inculpatului o pedeapsă echitabilă pentru fapta comisă sub formă de închisoare.

Referitor la achitarea inculpaților Roșca Dumitru și Blișciac Igor, instanța de apel a concluzionat că, faptele incriminate nu și-au găsit confirmare la judecarea cauzei în instanța de apel din următoarele motive:

- în plîngerile adresate organelor de drept, V. Mitrofanov nu a concretizat cîți polițiști erau la reținerea lui și cîți din ei l-au agresat fizic (f.d. 3, 5, 31), ori la examinarea medico-legală a comunicat medicului că a fost maltratat de 4 polițiști, iar în plîngere (f.d. 8) a indicat că a fost agresat de 6 polițiști dintre care unul l-a agresat cel mai mult și conform procesului-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie l-a recunoscut pe A. Cernat;

- potrivit declarațiilor părții vătămate V. Mitrofanov date în instanța de apel, acesta a declarat că a fost lovit de către A. Cernat în incinta CPs Buiucani după reținere;

- nu sunt credibile afirmațiile părții vătămate referitor la aplicarea multiplelor lovituri, deoarece fiind examinat a doua zi de către medicul-legist pe corpul lui nu au fost identificate semne de aplicare a loviturilor sau acte de tortură cu excepția echimozelor la fese;

- nu sunt credibile declarațiile părții vătămate în raport cu motivele și circumstanțele reținerii lui, deoarece declarațiile acestuia referitor la găsirea bicicletei sunt dubioase, fapt ce denotă că nu a fost sincer în declarații;

- nu merită a fi acceptate declarațiile lui V. Mitrofanov referitor la reținerea sa, deoarece aflîndu-se cu fața în raza de iluminare a mașinii poliției nu a putut aprecia cine

din cei prezenți la reținere l-ar fi putut lovi, mai mult ca atît, D. Roșca se afla la volanul mașinii și nu a coborît din ea;

- faptul ca V. Mitrofanov a fost reținut la indicația lui A. Cernat nu demonstrează că colaboratorii de poliție ar fi aplicat forța fizică față de el la locul reținerii, ori în circumstanțele speței, noaptea, ducînd în mîni o bicicletă și bunuri, poliția era obligată să constate dacă persoana în cauză nu a comis vre-o crimă;

- martorii V. Cozma, D. Dutca și Ig. Ganea, au declarat că nu au văzut ca inculpații să aplice forța fizică față de V. Mitrofanov, nu au văzut ca ultimul să fi avut leziuni corporale în timpul aflării în incinta CP s. Buiucani la data de 12.04.2013.

Instanța a apreciat critic declarațiile martorilor D. Lupan și R. Prodan, deoarece primul este fratele părții vătămate, iar al doilea este cumnata părții vătămate, astfel fiind în relații de rudenie.

5. Decizia este atacată cu recurs ordinar de către procuror la 20 februarie 2015 și care, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, se indică că instanța nu a apreciat probele prezentate de acuzare, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, care, în opinia recurentului, demonstrează vinovăția inculpaților Roșca Dumitru și Blișciac Igor de comiterea infracțiunii imputate, că aceștia împreună cu Cernat Andrei i-au aplicat lui V. Mitrofanov multiple lovituri cu mîinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, fapt confirmat prin declarațiile părții vătămate, ale martorilor și probe scrise, însă, instanța i-a achitat neîntemeiat, manifestîndu-se în favoarea apărării.

La fel, recurentul mai invocă că, instanța achitîndu-i pe D. Roșca și Ig. Blișciac, ilegal a menținut condamnarea în privința lui A. Cernat, calificativul lit. c) - de mai multe persoane a art. 309/1 alin. (3) Cod penal și decizia este contrară prevederilor art. 394 alin. (3) pct. 1), 2), 414-417 Cod de procedură penală.

5.1. Hotărîrile judecătorești sînt atacate cu recurs ordinar de avocatul Burlacu Silviu în numele inculpatului Cernat Andrei, care a fost depus prin intermediul oficiului poștal la 23 ianuarie 2015 și care, indicînd temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare în privința lui A. Cernat.

În susținerea cerințelor, recurentul a invocat că instanțele judecătorești au dat o apreciere greșită probelor administrate pe dosar, care nu dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, că starea de fapt a fost reținută în mod eronat de instanțe, astfel, pronunțîndu-se hotărîri ilegale și neîntemeiate, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

6. Judecînd recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărîrii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial sau total, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, o hotărîre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de

fond și de apel, în cazul când hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În conformitate cu art. 414 alin. (1), (4) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

Avînd în vedere aceste prevederi legale, Colegiul conchide că instanța de apel nu s-a conformat acestora la judecarea apelului și a comis următoarele erori de drept.

După cum rezultă din decizie, Roșca Dumitru și Blișciac Igor au fost achitați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309/1 alin. (3) lit. c) Cod penal și a fost menținută condamnarea în privința lui Cernat Andrei în baza aceluiași articol, însă, instanța contrar prevederilor art. 394 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, nu a indicat învinuirea pe baza căreia cauza în privința lui D. Roșca și Ig. Blișciac a fost trimisă în judecată și motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării, cît și nu a constatat fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, comisă de către A. Cernat de unul singur.

Astfel, partea descriptivă a deciziei nu conține expunerea faptei de săvîrșirea căreia inculpații D. Roșca și Ig. Blișciac au fost puși sub învinuire, cît și constatarea faptei criminale săvîrșite de către A. Cernat.

Colegiul penal remarcă, că instanța de apel nu s-a expus asupra proceselor-verbale de recunoaștere a persoanei din 24 decembrie 2011, prin care partea vătămată V. Mitrofanov îi recunoaște pe D. Roșca, ca fiind polițistul care împreună cu alți doi polițiști l-a lovit cu piciorul, palma și pumnul în față, spate și picior, și pe Ig. Blișciac – polițistul care cu alți doi polițiști a aplicat lovituri cu mîinele și picioarele în față și în coaste, probe, care au fost puse la baza condamnării lui A. Cernat, ce merită atenție pentru justa soluționare a cauzei.

Mai mult, instanța de recurs relevă că instanța de apel achitîndu-i pe D. Roșca și Ig. Blișciac, eronat a constatat că A. Cernat a săvîrșit infracțiunea cu mai multe persoane, menținînd calificativul prevăzut de art. 309/1 alin. (3) lit. c) Cod penal.

Totodată, instanța de recurs menționează că, concluzia instanței de apel este sumară și incompletă, instanța nu a analizat în ansamblu probele care stabilesc vinovăția inculpaților cît și cele care confirmă nevinovăția lor, lăsînd fără apreciere ansamblul probelor prezentate de procuror.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea prevederilor art. 414, 417 alin. (1) pct. 7) și

8) Cod de procedură penală și nu a făcut o analiză suficientă probelor cu expunerea argumentărilor sale, probele nefiind verificate și apreciate în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Mai mult ca atât, instanța de recurs lecturând materialele cauzei remarcă, că la dosar nu a fost anexat apelul părții apărării declarat împotriva sentinței, acesta a fost recepționat de către Curtea de Apel Chișinău la 06 august 2014, care urma și, respectiv, urmează să fie anexat la dosar (f.d. 92, vol. 2).

Astfel, instanța de recurs este în imposibilitate de a verifica recursul apărării cu referire la temeiul invocat prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, dat fiind faptul că lipsește cererea de apel, care ar conține motivele invocate și din considerentul dat, nu poate identifica asupra căror motive instanța nu s-a pronunțat.

În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Încălcările enunțate determină Colegiul penal să concluzioneze incontestabil asupra necesității de a casa total decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel se va conduce de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, va ține cont de argumentele formulate în apel, recursuri și de cele expuse în prezenta decizie, va aprecia probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și va pronunța o hotărâre legală și întemeiată în conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina și de avocatul Burlacu Silviu în numele inculpatului Cernat Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui **Cernat Andrei, Roșca Dumitru și Blișciac Igor** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 28 mai 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Constantin Alerguș

Nadejda Toma

Petru Moraru